

Strategi civil beredskap Lilla Edets kommun 2023–2026

Framtagen av:

Säkerhetsavdelningen

Datum: 2023-10-17

Version: 1.0

LILLA EDETS
KOMMUN

Innehåll

Inledning.....	4
Syfte	4
Omfattning	4
Definition och begrepp.....	4
Civil beredskap.....	4
Allvarlig störning	5
Extraordinär händelse.....	5
Höjd beredskap.....	5
Samhällsviktig verksamhet.....	5
Övergripande mål och inriktning.....	6
Lilla Edets kommuns övergripande mål och inriktning	6
Övergripande styrning och ansvar över civil beredskap	8
Kommunfullmäktige	8
Kommunstyrelsen.....	8
Krisledningsnämnd.....	8
Kommunchef	8
Kommunala sektorer	9
Säkerhetsavdelningen	9
Kommunala bolag	9
Krisledningsorganisation.....	9
Räddningstjänsten	9
Medarbetare.....	9
Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys	10
Ambitioner i arbetet med geografiskt områdesansvar	11
Krishanteringsråd	11
Trygghetspunkter och informationspunkter	11
Samverkan	11
Planering inom civil beredskap	12
Fokusområden civil beredskap 2023–2026	14

Utveckla och stärka arbetet gällande styrning och ledning vid allvarliga störningar och höjd beredskap.....	14
Utveckla och stärka kommunens beredskap för störningar inom områdena dricksvatten och elektricitet.....	14
Utveckla och stärka kontinuitetshantering i kommunens samhällsviktiga verksamheter	14

Inledning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har undertecknat en överenskommelse om kommunernas krisberedskap, *Förlängd och justerad överenskommelse för kommunernas krisberedskap 2023* och en överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar, *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018–2020 med revideringar till och med 2023*.

Båda överenskommelserna reglerar ersättning, uppgifter och därtill kopplat stöd för kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar under samma period. Överenskommelserna utgår från Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH), Förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH) samt Kommunallag (2017:725).

I enlighet med överenskommelserna har kommunen upprättat Strategi för civil beredskap 2023–2026. Strategin anger kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med både krisberedskap och civilt försvar under mandatperioden. Strategin innehåller följande delar:

- Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap och civilt försvar under mandatperioden.
- Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap och civilt försvar i kommunal förvaltning, bolag och kommunalförbund.
- Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys.
- Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar.
- Planering avseende civil beredskap som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.
- Fokusområden avseende civil beredskap under mandatperioden.

Strategin ska beslutas av kommunfullmäktige senast den 31 december under den nya mandatperiodens första år.

Syfte

Strategin för civil beredskap syftar till att skapa en övergripande strategisk inriktning för arbetet med både krisberedskap och civilt försvar i Lilla Edets kommun.

Omfattning

Strategin för civil beredskap omfattar Lilla Edets kommuns alla nämnder och helägda bolagsstyrelser och genomsyrar hela verksamheten. Strategin är ett övergripande styrdokument för kommunens utveckling inom krisberedskapsområdet. Det ska användas som ett inriktande stöd för mer detaljerad och verksamhetsspecifik planering under perioden. Strategins giltighet sträcker sig under perioden 2023–2026.

Definition och begrepp

Civil beredskap

Civil beredskap är ett samlingsnamn för krisberedskap och civilt försvar. Det civila försvaret och krisberedskapen ska förstärka varandra i gemensamma processer för samordning, planering och

LILLA EDETS
KOMMUN

förberedelser. Den yttersta krisen, det vill säga ett väpnat angrepp, är dimensionerande för den civila beredskapen.

Allvarlig störning

Allvarlig störning är en oönskad händelse som innebär stora påfrestningar för en eller flera verksamheter. Allvarlig störning fokuserar på påfrestningen på organisationen, bland annat utifrån verksamhetens uppdrag, ansvar och vilka risker som finns för det som ska skyddas i samhället. Oftast går det inte att förutse alla hot och risker, varför det är viktigt att vara väl förberedd om det oförutsedda inträffar.

Extraordinär händelse

Med extraordinär händelse avses i lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser. Vid en extraordinär händelse möjliggör lagen för åtgärder som annars inte är möjliga. Exempelvis kan krisledningsnämnden överta andra nämnders ansvar.

Höjd beredskap

Regeringen kan besluta om höjd beredskap för att stärka Sveriges möjligheter att försvara sig. Det kan ske vid till exempel krig och konflikter i vårt närområde, eller om läget i omvärlden allvarligt påverkar vårt land eller hotar vår säkerhet och självständighet.

Höjd beredskap innebär också att bland annat kommuner och statliga myndigheter måste anpassa sin organisation och verksamhet till särskilda krav som då gäller. Även om det råder svåra förhållanden är till exempel kommunen skyldig att upprätthålla samhällsviktig verksamhet.

Samhällsviktig verksamhet

Vissa av kommunens verksamheter är särskilt viktiga ur perspektivet samhällsskydd, och kallas samhällsviktig verksamhet. Med samhällsviktig verksamhet avses verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet. Exempel på samhällsviktig verksamhet är omsorg, hälso- och sjukvård, skola, information och kommunikation, transporter, vatten och avlopp.

Övergripande mål och inriktning

Arbetet med civil beredskap omfattar förmågan att förebygga, motstå och hantera krissituationer och störningar i samhällsfunktioner. Ytterst syftar den civila beredskapen till att förbereda oss på alla slags samhällsstörningar som riskerar att skada oss. Det som ska värnas är samhällets grundläggande skyddsvärden:

- Människornas liv och hälsa
- Samhällets funktionalitet
- Demokrati, rättssäkerhet och mänska fri- och rättigheter
- Miljö och ekonomiska värden
- Nationell suveränitet

Utgångspunkten för planeringen av totalförsvaret är fortsatt att under minst tre månader kunna hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och i Sveriges närområde som innebär allvarliga störningar i samhällets funktionalitet samt krig under del av denna tid.

Målet för det civila försvaret ska från och med 2021 vara att ha förmåga att:

- värna civilbefolkningen
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- upprätthålla en nödvändig försörjning
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred, och
- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser

Lilla Edets kommuns övergripande mål och inriktning

Kommunens förebyggande arbete ska minimera risken för skada på människors liv och hälsa, miljö och egendom. Genom ett välutvecklat arbete med civil beredskap ska även kommunens förmåga att bidra till totalförsvaret höjas. Lilla Edets kommun ska vara och uppfattas som en trygg och säker kommun av alla som vistas här.

Kommunens kapacitet att undsätta den drabbade och lindra skador till följd av olyckor ska vara god och likvärdig i hela kommunen. Beredskapen ska vara god för att kunna hantera olika sorters samhällsstörningar och en sammanhängande planering av det civila försvaret ska utvecklas.

LILLA EDETS
KOMMUN

Kommunens fortsatta inriktning inom civil beredskap är:

- Följa de uppgifter och riktlinjer som kommer från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Sveriges kommuner och regioner (SKR) samt Länsstyrelsen Västra Götaland.
- Arbeta med de åtgärder som har föreslagits för att minska risker och sårbarheter och som är identifierade i kommunens Risk- och sårbarhetsanalys 2023 – 2027.

Övergripande styrning och ansvar över civil beredskap

Civil beredskap bygger på att samhällets normala, dagliga verksamhet förebygger och hanterar olyckor och mindre omfattande störningar. Civil beredskap är alltså den förmåga som skapas i många aktörers dagliga verksamhet.

Lilla Edets kommun grundar sitt arbete inom civil beredskap utifrån de tre grundprinciperna: ansvars-, närhets- och likhetsprincipen samt arbetar för att integrera beredskapsperspektivet så långt som möjligt i ordinarie verksamhetsplanering och arbete.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är ytterst ansvarig för kommunens beredskap inför både allvarliga störningar i fredstid och i höjd beredskap. Kommunfullmäktige säkerställer att tillräckliga resurser avsätts för kommunens arbete med civil beredskap samt beslutar om krisledningsnämndens reglemente och Strategi för civil beredskap.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för samordning av arbetet inför och vid en extraordinär händelse eller allvarlig störning.

Vid höjd beredskap är det kommunstyrelsen som ansvarar för ledning och samordning av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva samt över beredskapsförberedelserna inför dessa. I höjd beredskap kan kommunstyrelsen överta ansvaret över andra nämnder.

Kommunstyrelsen ska utse krisledningsnämnden.

Krisledningsnämnd

Krisledningsnämndens ansvarsområden omfattar att inom kommunens geografiska område fullgöra de politiska uppgifterna under extraordinära händelser i fredstid. I det ska det ingå att besluta om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i kommunen i den utsträckning som krisledningsnämnden finner det nödvändigt med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning. Kommunstyrelsens reglemente reglerar krisledningsnämnden uppgifter.

Kommunchef

Kommunchef ansvarar på uppdrag av kommunstyrelsen att leda, samordna, utveckla, följa upp och utvärdera kommunens verksamhet inom civil beredskap. Det innebär ansvar över:

- Kommunens process för risk- och sårbarhetsanalys och säkerhetsskyddsanalys
- Säkerställa att kommuner har en utbildad och övad krisledningsorganisation
- Säkerställa att de verksamheter som ska bedrivas under höjd beredskap har en ändmålenslig krigsorganisation
- Säkerställa att kommunen har rutiner för att kunna hantera uppgifter som omfattas av sekretess och som rör Sveriges säkerhet utan att de röjs, ändras eller förstörs.
- Säkerställa kommunens deltagande och representation i externa samverkansgrupper gällande civil beredskap.

Kommunala sektorer

Respektive sektorchef har det övergripande ansvaret att:

- planera, samordna, genomföra, följa upp och utvärdera sektorns verksamhet, inklusive civil beredskap.
- den samhällsviktiga verksamhet som sektorn bedriver har en kontinuitetsplanering för att säkerställa att verksamheten även kan bedrivas vid samhällsstörningar och höjd beredskap.
- säkerställa att lagstiftning och förordningar samt styrdokument och anvisningar gällande civil beredskap följs.
- fastställa sektorsspecifika instruktioner, rutiner, arbetsbeskrivningar och motsvarande styrdokument avseende civil beredskap.

För att nå effekt med arbetet ska civil beredskap inkluderas i verksamhetsplanering och budgetprocess.

Säkerhetsavdelningen

Säkerhetsavdelningen har ett särskilt ansvar för att stödja och samordna verksamheternas arbete kring civil beredskap. Där samordnas arbetet med planeringen av krisberedskap, civilt försvar, säkerhetsskydd och säkerhetsrelaterade frågor i stort.

Kommunala bolag

Kommunala bolag ansvarar för att utifrån identifierade risker och sårbarheter ha en ändamålsenlig krisledningsorganisation samt en kontinuitetsplanering för att säkerställa att samhällsviktig verksamhet även kan bedrivas vid samhällsstörningar och krig. De kommunala bolagen ska ha ett anpassat säkerhetsskydd (Säkerhetsskyddslag 2018:585) utifrån verksamhetens art.

Krisledningsorganisation

Kommunen har en central krisledningsstab, organisering och arbetsmetodik finns beskrivet i kommunens *Operativa krisplan*. Samtliga övriga sektorer har egna krisledningsorganisationer som kan aktiveras vid störningar. Krisledningsstabens uppgift är att stödja och samordna vid störningar och händelser som påverkar verksamhetens förmåga att upprätthålla ordinarie verksamhet.

Räddningstjänsten

Lilla Edets kommun ingår i Räddningstjänsten Storgöteborg, RSG, som är en politiskt styrd organisation som verkar i nio medlemskommuner: Göteborg, Härryda, Kungsbacka, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund och Tjörn. I dessa kommuner svarar RSG för räddningstjänst och förebyggande brandskydd. RSG:s verksamhet regleras av en förbundsordning som styr verksamheten, ansvarsfördelningen mellan kommunerna och deras ekonomiska åtaganden. Arbetet med civil beredskap samordnas mellan RSG och medlemskommunerna.

Medarbetare

Respektive medarbetare ansvarar för att uppmärksamma och rapportera identifierade risker och brister inom civil beredskap och krishantering. Rapportering sker till närmaste chef.

LILLA EDETS
KOMMUN

Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys

Lilla Edets kommuns arbete med risk- och sårbarhetsanalys följer Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter inom området (MSBFS 2015:5). I arbetet ingår bland annat att identifiera samhällsviktig verksamhet, händelser som kan hota upprätthållandet av dessa samhällsviktiga verksamheter samt kritiska beroenden. Arbetet ska ge en samlad bild av risker, sårbarheter och förmåga inom kommunen samt utgöra ett underlag för planering och genomförande av åtgärder.

Arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen ska ledas, samordnas och dokumenteras av säkerhetsavdelningen. De verksamheter inom kommunens sektorer och bolag som har identifierades som samhällsviktiga verksamheter, ska delta i risk- och sårbarhetsanalysen.

Utöver att identifiera samhällsviktig verksamhet, risker och sårbarheter i kommunens egen organisation ska analysen också omfatta det geografiska områdesansvaret och vilka samhällsviktiga verksamheter som finns placerade inom kommunens geografiska område.

Arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen är något som ska engagera kommunens verksamheter särskilt i den lagstadgade uppdateringen av analysen vart fjärde år, men däremellan ska det löpande arbetet med att identifiera nya risker och sårbarheter i kommunen finnas.

Den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen redovisar generellt ett antal olika behov av åtgärder.

LILLA EDETS
KOMMUN

Ambitioner i arbetet med geografiskt områdesansvar

Lilla Edets kommun arbetar för att utveckla och stärka förmågan att hantera olika typer av händelser utifrån det geografiska områdesansvaret.

Kommunen ska utifrån sitt geografiska områdesansvar (LEH 2006:544), i fråga om extraordinär händelse i fredstid och i höjd beredskap, verka för att olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i såväl krishanteringsåtgärderna under en allvarlig störning som under planerings- och förberedelsearbetet. Kommunen ska också verka för att information till allmänheten samordnas under sådana förhållanden.

Krishanteringsråd

Syftet med ett krishanteringsråd är att möjliggöra för aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område att samverka för att uppnå samordning av förberedelser inför och åtgärder under en samhällsstörning eller vid höjd beredskap. Kommunens ambition är att sammankalla till ett krishanteringsråd samt att identifiera och samverka med samhällsviktiga aktörer inom kommunens geografiska område.

Trygghetspunkter och informationspunkter

Vid en allvarlig störning vid till exempel ett långvarigt elbortfall kan upprättande av trygghetspunkter i kommunen bidra med tillgång till värme, vatten och mat. Det kan också bidra till informationsdelning där kommunen har möjlighet att kommunicera relevant information till allmänheten. Kommunen avser att fortsätta med planering inom detta område.

Samverkan

Kommunens ambition är att samverkan ska fortsätta bedrivas inom LOTS-samarbetet (Lilla Edet, Orust, Lilla Edet och Stenungsund), Räddningstjänsten Stor Göteborg (RSG), kommunerna inom Göteborgsregionen samt med Länsstyrelsen. Inom dessa nätverk kan samverkan ske avseende kommunens förberedelser inför samhällsstörningar och höjd beredskap.

Planering inom civil beredskap

Dokument som kommunen enligt lag eller enligt överenskommelse mellan SKR och MSB ska planera eller revidera under denna mandatperiod.

Dokument	Syfte	Antas av
Risk- och sårbarhetsanalys 2023 - 2027	Identifiera och analyser risker och sårbarheter avseende samhällsstörningar inom kommunens geografiska område.	Kommunstyrelsen
Strategi för civil beredskap	Anger mål och inriktning för arbetet med civil beredskap.	Kommunfullmäktige
Operativ krisplan	Beskriva kommunens organisation och arbetssätt för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser	Kommunchef
Utbildnings- och övningsplan	Bidra till att behålla och utveckla kommunens kunskap och förmåga vad gäller civil beredskap	Kommunchef
Reglemente för krisledningsnämnden	Kommunstyrelsens reglemente reglerar krisledningsnämndens sammansättning, ordförandeskap och mandat.	Kommunfullmäktige
Instruktion för kommunchefen	Anger/tydliggör kommunchefens uppgifter gällande krisberedskap.	Kommunstyrelsen
Säkerhetsskyddsanalys	Den som till någon del bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska utreda behovet av säkerhetsskydd och dokumentera det i en säkerhetsskyddsanalys. Analysen ska ge svar på vad som ska skyddas, mot vad och på vilket sätt.	Kommunchef
Plan för höjd beredskap	Planen innehåller krigsorganisation och dess bemanning.	Kommunfullmäktige

LILLA EDETS
KOMMUN

Dokument som revideras utifrån behov.

Dokument	Syfte	Antas av
Pandemiplan	Planen beskriver hur kommunen ska arbeta vid en epidemi eller en pandemis olika faser.	Kommunstyrelsen
Riktlinje säkerhetsskydd	Säkerhetsskydd handlar om att skydda information och verksamheter som är av betydelse för Sveriges säkerhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och vissa andra hot.	Kommunstyrelsen
Kommunövergripande rutiner inom civil beredskap.	Rutiner som säkerställer att kommunen arbetar på ett likvärdigt och korrekt sätt inom den civila beredskapens olika områden.	Kommunchef

LILLA EDETS
KOMMUN

Fokusområden civil beredskap 2023–2026

Utveckla och stärka arbetet gällande styrning och ledning vid allvarliga störningar och höjd beredskap

Kommunen ska utveckla och stärka sin struktur och planering för en kontinuerlig, utbildad och övad krislednings- och krigsorganisation. Organisationerna ska ha kunskaper om identifierade risker, tillgång till resurser samt ansvar och befogenheter.

Utveckla och stärka kommunens beredskap för störningar inom områdena dricksvatten och elektricitet.

Risk- och sårbarhetsanalysen 2023 – 2027 redovisar att åtgärder behövs om kommunens verksamheter får störningar inom områdena dricksvatten och elektricitet. Uppdaterade planer inom området ska innehålla organisering, ansvarsfördelning samt eventuellt behov av investering av nödvändig utrustning.

Utveckla och stärka kontinuitetshantering i kommunens samhällsviktiga verksamheter

Kommunen ska fortsätta med att utveckla och stärka sin kontinuitetshantering inom sina samhällsviktiga verksamheter. Med kontinuitetshantering kan verksamheter snabbare återhämta sig från och minska konsekvenserna av en inträffad händelse. Det innebär kortare avbrottstider i verksamheten och förhindrar att personella, ekonomiska, funktionella och informationsrelaterade värden går förlorade.